

Rijksinstituut voor Visserijonderzoek

Afdeling Technisch Onderzoek

Netherlands Institute for Fishery Investigations

Technical Research Department

Verwaterschepen te Yerseke

A. Verbaan - F. de Beer

Rapport no. 72 - 3

50 72-3

Verwaterschepen te Yerseke

A. Verbaan - F. de Beer

Rapport no. 72 - 3

2288330

Benaming		Formaat	
		A4	
Auteursrecht voorbehouden volgens de wet	Schaal	Gecontroleerd	
	Getekend	Gezien	
		Rangschikmerk	

Verwaterschepen te Yerseke

Verslag over het bezoek aan en het gesprek over verwaterschepen te Yerseke d.d. 26 januari 1972.

Aanwezig: A.A. Dhooge, mosselkweker en -handelaar

't Manneke, schipper YE 8

F. de Beer, scheepsbouwkundig medewerker, Afdeling
Technisch Onderzoek v/h RIVO

A. Verbaan, werktuigbouwkundig medewerker, Afdeling
Technisch Onderzoek v/h RIVO.

In verband met het onderzoek naar de toepasbaarheid en de mogelijkheden van mosselverwaterschepen, werd een bezoek gebracht aan twee zogenaamde "verwaterschepen" te Yerseke, te weten de YE 8 (Lo.a. \pm 26 m) en de YE 42 (Lo.a. \pm 28 m). Inhoud verwaterterruim van de YE 8 en YE 42 resp. \pm 65 en \pm 60 m³.

Beide schepen verwateren in hun eigen schip, nadat de mosselen zijn opgevist van de natuurlijke verwaterplaatsen op de Oosterschelde. Dit zogenaamd kunstmatig verwateren vindt plaats om het weinige zand en slib, dat tengevolge van het opvissen zich weer in de mossel ophoopt, te verwijderen. Deze twee verwaterschepen voeren uitsluitend mosselen aan voor de conservenindustrie. Volgens de heren Dhooge en 't Manneke vereist de conservenindustrie een absoluut zandvrij produkt; vandaar de bovengenoemde behandeling.

Het verwateren op de YE 8 vindt als volgt plaats.

Het schip loopt de haven van Yerseke binnen met een hoeveelheid mosselen, welke varieert van 100 tot 250 mosselton. De laagdikte van de mosselen varieert tussen de 50 en 60 cm, afhankelijk van de totale hoeveelheid te verwateren mosselen en de verdeling ervan in het ruim.

Benaming		Formaat	
		A4	
Auteursrecht voorbehouden volgens de wet	Schaal	Gecontroleerd	
	Getekend	Gezien	
		Rangschikmerk	

In verband met de stabiliteit van het schip wordt met het inpompen van het water uit de haven gewacht tot het schip aan de grond raakt (verval in de haven $\pm 4,5$ m). De zuigmond van de pomp bevindt zich ± 1 m onder het wateroppervlak.

Na het volpompen van het ruim met water door de centrifugaal-pomp gaat men het water met behulp van dezelfde centrifugaal-pomp rondpompen.

De gegevens van de pompinstallatie zijn:

vermogen verbrandingsmotor: $3\frac{1}{2}$ pk bij 1.500 r.p.m.

capaciteit pomp : $80 \text{ m}^3/\text{h}$. (Nyhuis, type 1.100185)

opvoerhoogte : 6 à 7 m

Tijdens het rondpompen wordt het water aan de voorkant van het ruim weggezogen en aan de achterzijde boven het wateroppervlak via een Sprinkler systeem (O_2 opname) over de volle breedte weer in het ruim gebracht (zie ook schets).

Het water wordt in ± 35 min. rondgepompt. De tijdsduur van het verwateren bedraagt gemiddeld $6\frac{1}{2}$ uur, afhankelijk van de tijd dat het schip droog kan staan; men verwacht echter dat het verwateren ook sneller kan. Dit is echter nooit gecontroleerd. Na het verwateren laat men het water uit het ruim in de haven teruglopen. Hierdoor worden zand en slib vanzelf afgevoerd. De tijdsduur tussen het einde van het verwateren en het lossen is afhankelijk van de aanwezigheid van losmiddelen en het tijdstip waarop het water in verband met het tij uit het schip moet worden gepompt.

De ervaring van de heer 't Manneke is dat als hij het ruim afdekt (met donker zeildoek) de mosselen actiever zijn. Ook de invloed van de watertemperatuur is zichtbaar aan de activiteit van de mosselen. De invloed van watercirculatie is merkbaar aan het "aangroeisel" aan de wanden van het visruim.

Benaming		Formaat	
		A4	
Auteursrecht voorbehouden volgens de wet		Schaal	Gecontroleerd
		Getekend	Gezien
		Rangschikmerk	

De kwaliteit van het "verwaterwater" uit de haven is gecontroleerd door de Rijks Drinkwatervoorziening te Den Haag (Drs. Boorsma). Ook zijn steekproeven genomen om de kwaliteit van het water tijdens het verwateren te controleren.

Het verwateren op de YE 42 vindt met stilstaand water plaats. Ook dit schip staat tijdens het verwateren droog in de haven van Yerseke. De pomp aan boord van het schip (grotere capaciteit YE 8) pompt alleen het water uit de haven in het schip. Het schip verwatert ongeveer 200 mosselton met een laagdikte van 80 tot 100 cm. Het "verwaterwater" staat ongeveer 1,10 m hoog in het bassin (ruim).

De kwaliteit van de mosselen is volgens de heren Dhooge en 't Manneke, voor zover is na te gaan, gelijkwaardig aan die van de YE 8.

Beide schepen leveren een gegarandeerd zand- en slibvrij produkt af aan de conservenindustrie.

Bovengenoemde "verwaterprocessen" vinden al een aantal jaren plaats.

Opmerkingen

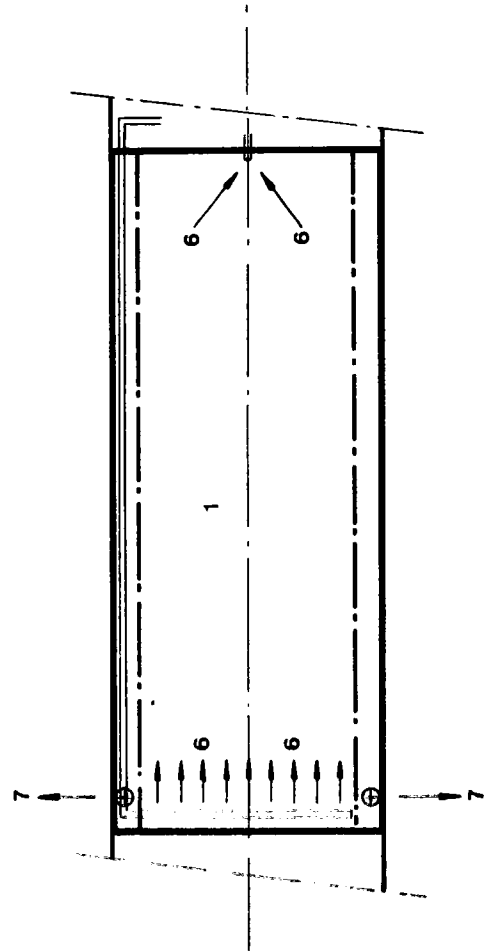
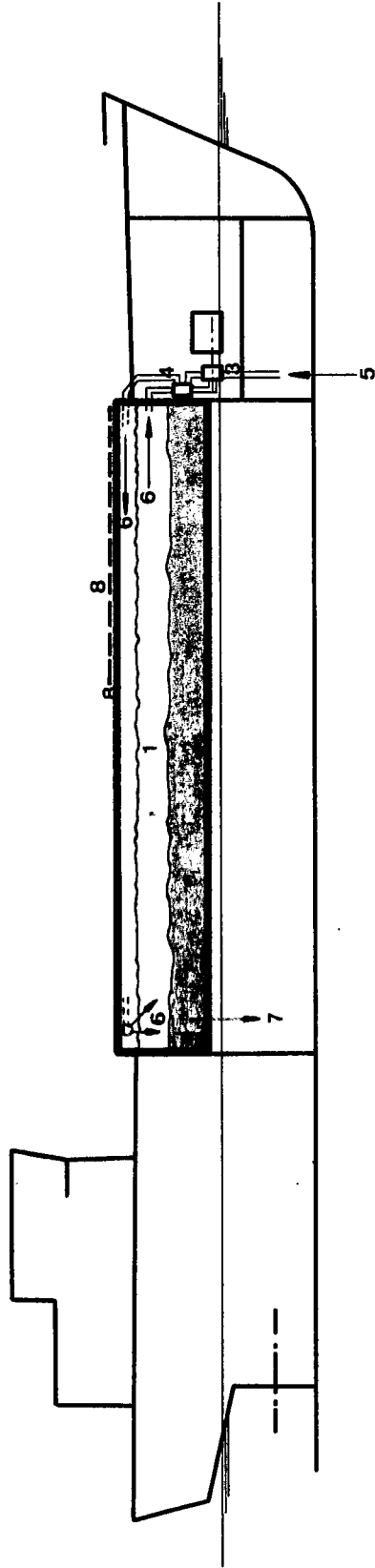
- . De firma De Leeuw-Geluk, die ook aan de conservenindustrie levert, verwatert de mosselen in een bassin aan de wal. De mosselen van deze firma voldoen aan "de gestelde normen".
- . De YE 42 heeft in het verleden mosselen direkt van de kweekpercelen verwatert in zijn schip; met goed resultaat volgens de heren Dhooge en 't Manneke.
Deze procesgang is echter verboden door het PVVP (Produktschap voor Vis en Visprodukten).
- . Ook is te verwachten dat de Gebr. Kik uit Bruinisse overgaan tot het verwateren aan boord van hun schip.

Ve/dBe/GV

IJmuiden, 1972-02-14.

Benaming		Formaat	
		A4	
Schaal	Gecontroleerd	Rangschikmerk	
Getekend	Gezien		
Auteursrecht voorbehouden volgens de wet			

SCHEMA MOSSELVERWATERSCHIP "YE 8"

- 1 verwater bassin
- 2 mosselen
- 3 pomp
- 4 verdeelkast
- 5 invoer; water uit haven
- 6 water circulatie
- 7 afvoer; water terug naar haven
- 8 afdekking bassin

Benaming		Formaat	
		A4	
Auteursrecht voorbehouden volgens de wet	Schaal	Gecontroleerd	
	Getekend	Gezien	
		Rangschikmerk	